

MØTEINNKALLING

Kontrollutvalget i Sande

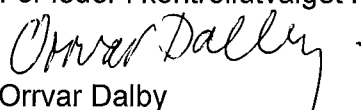
Dato: 02.12.2015 kl. 18:00
Sted: Rådhuset
Arkivsak: 15/00041
Arkivkode:

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
<u>32/15</u>	15/00041-24	Godkjenning av protokoll fra møte 22.oktober 2015.	2
<u>33/15</u>	15/00117-1	Orientering om revisjonens mandat, oppgaver og arbeidsmåter.	3
<u>34/15</u>	15/00117-2	Revisjonsplan 2015.	4
<u>35/15</u>	15/00118-1	Overordnet analyse - status og innspill	5
<u>36/15</u>	15/00118-2	Forvaltningsprosjektet - Selvkostberegninger i Sande kommune.	6
<u>37/15</u>	15/00113-3	Forslag til møteplan for kontrollutvalget i Sande for 2016	8
<u>38/15</u>	15/00113-6	Referater	10
<u>39/15</u>	15/00113-4	Eventuelt	11

Eventuelle forfall meldes snarest til sekretæren på mobil 41554561.

Revetal 24.november 2015

For leder i kontrollutvalget i Sande, Aleksander Leet

Orrvar Dalby
Daglig leder/sekretær

Saker til behandling

32/15 Godkjenning av protokoll fra møte 22.oktober 2015.

Arkivsak-dok. 15/00041-24
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	32/15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte i kontrollutvalget 22.10.2015 godkjennes.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 22.10.2015.

Vedlegg til sak

Protokoll
Kontrollutvalget i San

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget i Sande

Dato: 22.10.2015 kl. 18:00

Sted:

Arkivsak: 15/00041

Tilstede: Aleksander Leet, leder
Paul Gregersen, nestleder
Kristine Flåtten, medlem
Freddy Vogt, medlem

**Møtende
varamedlemmer:** Steinar S. Hole

Forfall: Siv Mette Moa

Andre: Havva Adiyaman, Buskerud Kommunerevisjon IKS

Orrvar Dalby, Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat
(VIKS)

Protokollfører: Orrvar Dalby

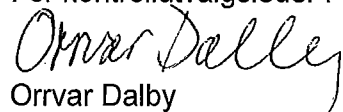
SAKSKART			Side
Saker til behandling			
<u>24/15</u>	15/00041-1	Godkjenning av protokoll 24.08.15	3
<u>25/15</u>	15/00041-2	Presentasjon- kontrollutvalg, revisjon og sekretariat	3
<u>26/15</u>	15/00041-3	Praktisk informasjon - møter, utsendelser, skjema	4
<u>27/15</u>	15/00041-4	Kontrollutvalget - funksjon og oppgaver	4
<u>28/15</u>	15/00041-7	Budsjett 2016 for tilsyn og kontroll i Sande	5
<u>29/15</u>	15/00041-11	Valg av representant og vararepresentant til styret i VIKS	6
<u>30/15</u>	15/00041-9	Referatsaker	7

<u>31/15</u>	15/00041-10	Eventuelt	7

Møtet slutt kl.20.00.

Revetal, 23.10.2015

For kontrollutvalgsleder i Sande kommune, Aleksander Leet,

Orrvar Dalby
Daglig leder/ sekretær
VIKS

Saker til behandling

24/15 Godkjenning av protokoll 24.08.15

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	24/15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte i kontrollutvalget 24.08.15 godkjennes.

Møtebehandling

Votering

Enstemmig

Vedtak

Protokoll fra møte i kontrollutvalget 24.08.15 godkjennes.

25/15 Presentasjon- kontrollutvalg, revisjon og sekretariat

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	25/15

Forslag til vedtak:

Informasjonen tas til orientering.

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

26/15 Praktisk informasjon - møter, utsendelser, skjema

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	26/15

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Kontrollutvalget drøftet saken.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Forslag til møteplan for 2016 baseres på 5 møter, samt en reservedato for eventuelt ekstramøte. Møtene holdes på rådhuset og starter kl. 1800.

Neste møte holdes tentativt onsdag 25.11.2015.

Kontrollutvalget ber sekretæren lage utkast til henvendelse til kommunen om kunngjøring og annonsering av møtene i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget ønsker en innføring i kommunalt regnskap før behandlingen av årsregnskapet for 2015.

27/15 Kontrollutvalget - funksjon og oppgaver

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	27/15

Forslag til vedtak/innstilling:

Informasjonen tas til orientering

Møtebehandling

Sekretæren ga en orientering om kontrollutvalgets funksjoner og oppgaver

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

28/15 Budsjett 2016 for tilsyn og kontroll i Sande

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	28/15

Forslag til innstilling:

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å bevilge kr 947.000,- i budsjett for 2016 til tilsyn og kontroll i Sande kommune.

Revisjonstjenester totalt:		kr	665.000
• Regnskapsrevisjon	kr	202.000	
• Forvaltningsrevisjon	kr	214.000	
• Andre tjenester	kr	249.000	

Sekretariatstjenester fra VIKS kr 162.000

Til kontrollutvalgets disposisjon:

Kjøp av andre tjenester (eks. selskapskontroll):	kr	35.000
Møtegodtgjørelse	kr	50.000
Andre driftsutgifter	kr	35.000
Sum tilsyn og kontroll	kr	947.000

Saken oversendes formannskapet og kommunestyret for videre behandling

Møtebehandling

Sekretær og revisor gikk igjennom hovedpunktene i budsjettforslaget og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å bevilge kr 947.000,- i budsjett for 2016 til tilsyn og kontroll i Sande kommune.

Revisjonstjenester totalt:		kr	665.000
• Regnskapsrevisjon	kr	202.000	
• Forvaltningsrevisjon	kr	214.000	
• Andre tjenester	kr	249.000	

Sekretariatstjenester fra VIKS kr 162.000

Til kontrollutvalgets disposisjon:

Kjøp av andre tjenester (eks. selskapskontroll):	kr	35.000
Møtegodtgjørelse	kr	50.000
Andre driftsutgifter	kr	35.000
Sum tilsyn og kontroll	kr	947.000

Saken oversendes formannskapet og kommunestyret for videre behandling

29/15 Valg av representant og vararepresentant til styret i VIKS

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	29/15

Forslag til vedtak:

Som Sande kommunes representant til styret i VIKS for perioden 1.1.2016-31.12.2019 velges:

Som vararepresentant velges:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Som Sande kommunes representant til styret i VIKS for perioden 1.1.2016-31.12.2019 velges: Aleksander Leet

Som vararepresentant velges: Paul Gregersen

30/15 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	30/15

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering

Møtebehandling

Nestleder forklarte bakgrunnen for at det forrige kontrollutvalget ba om å få kopi av framdrifts- og avvikrappporter for større investeringsprosjekter.

Votering

Enstemmig

Vedtak

Referatsakene tas til orientering.

31/15 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	22.10.2015	31/15

Forslag til vedtak:

Legges fram uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Sekretæren opplyste at det ville komme en innkalling til felles opplæringskonferanse for medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalgene i Vestfold 30.november 2015 kl.15 – 19.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Tas til orientering

33/15 Orientering om revisjonens mandat, oppgaver og arbeidsmåter.

Arkivsak-dok. 15/00117-1
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	33/15

Forslag til vedtak:

Revisors orientering om revisjonsarbeidet i Sande kommune tas til orientering.

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Som et ledd i opplæringen av det nye kontrollutvalget, vil Buskerud kommunerevisjon IKS redegjøre nærmere for revisjonens mandat, oppgaver og arbeidsmåter.

34/15 Revisjonsplan 2015.

Arkivsak-dok. 15/00117-2
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	34/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisjonsplan 2015 til orientering.

Vedlegg:

Revisjonsplan 2015.

Saksframstilling:

Revisor har 19.oktober d.å. oversendt plan for de oppgaver som er tenkt utført ved regnskapsrevisjonen i Sande kommune for regnskapsåret 2015. Revisjonsplanen inngår som en del av den faste kommunikasjonen mellom revisor, kontrollutvalg og kommuneledelse.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen har en betryggende regnskapsrevisjon. Revisjonsplanen og den senere rapporteringen om oppfølgingen av denne, er derfor et sentralt dokument for kontrollutvalget i utøvelsen av sitt påse-ansvar.

Vedlegg til sak

Plan for revisjon
2015 Sande kommune

Sande kommune

Plan 2015 for revisjon mv.

1. Innledning

Formålet med dokumentet er å informere kontrollutvalget og kommunens ledelse om de oppgaver som vi har planlagt for Sande kommune for 2015. For regnskapsrevisjonens del omfatter dette i hovedsak det arbeidet vi utfører i perioden 1.5.2015 – 30.4.2016. For øvrig følger det av de alminnelige forutsetninger for revisjon, at planen må oppdateres og eventuelt endres etter hvert som revisjonen utføres.

Planen er en del av vår ordinære kommunikasjon med kontrollutvalget og kommunens ledelse og gjelder regnskapsåret 2015.

2. Hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene om revisjon er gitt i kommuneloven § 78 og i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. Revisjonen omfatter **regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon**.

De mer detaljerte krav til revisjonens utførelse fremgår av egne standarder.

3. Regnskapsrevisjon m.v.

Regnskapsrevisjonen er et såkalt løpende oppdrag hvor vi som revisor har ansvar for at kommunens regnskaper blir tilfredsstillende revidert.

3.1 Nærmere om regnskapsrevisjon

Vår revisjon av årsregnskapet skal bidra til økt tillit til den økonomiske informasjon som gis fra administrasjonen til kommunestyret og øvrige brukere av årsregnskapet. Revisjonen skal også medvirke til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

I revisjonsberetningen til årsregnskapet skal vi uttale oss om hvorvidt regnskapet er avlagt i samsvar med lover og forskrifter og om det gir et uttrykk for den økonomiske virksomheten i regnskapsåret og stillingen ved årsskiftet som er i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk.

Videre skal revisor:

- Se etter at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå
- Se etter at det er redegjort for vesentlige budsjettavvik i årsberetningen
- Vurdere om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lover og forskrifter
- Se etter at den revisjonspliktige har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll

Revisor skal vurdere om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll. Denne vurderingen vil også omfatte økonomisk kriminalitet, og fra 1. juli 2013 skal revisor oppfylle hvitvaskingslovens rapporteringskrav. I tillegg kan selve regnskapsrevisjonen (bekreftelsen) også bygge på den økonomiske internkontrollen dersom revisor finner dette hensiktsmessig.

Som en del av regnskapsrevisjonen utføres også IT-revisjon som omfatter kartlegging av kommunens IT-systemer og en vurdering av systemenes pålitelighet og innvirkning på regnskapet og økonomistyringen.

Kontroll av vedtak av betydning for regnskapet er en del av regnskapsrevisjonen, herunder kontroll av at regulert budsjett er i samsvar med gyldige vedtak og riktig presentert i årsregnskapet, og at vesentlige avvik er redegjort for i årsberetningen. Dette innebærer at vi også må:

1. Vurdere om de ressurser som i henhold til regnskapet er brukt på ulike sektorer/formål, stemmer med det som fremgår av talldelen av virksomhetens budsjett, og
2. Påse at det foreligger gyldige bevilgninger for bruken av midlene i regnskapet, og at mer- eller mindreforbruk som ikke er uvesentlig, er forklart/redegjort for.

I praksis innebærer dette at vi med henblikk på kommunens økonomiske internkontroll og budsjettets betydning for økonomistyring og regnskap, følger opp tertialrapporter og påser at administrasjonen har etablert et tilfredsstillende system for oppfølging av politiske og administrative vedtak av økonomisk karakter.

3.2 Veiledning

Det er viktig at våre kunnskaper om kommunen og kommunesektoren, også kan komme til nytte gjennom råd og veiledning. Dette kan på anmodning gis i form av redegjørelser og anbefalinger eller som svar på enklere henvendelser om temaer innen økonomiområdet, forståelse av regelverk eller lignende. Den tiden vi bruker på slike oppgaver, viser seg ofte å være nyttig for begge parter.

3.3 Attestasjoner

For offentlige myndigheter avgir vi en rekke bekreftelser/uttalelser. Dette kan blant annet være bekreftelser knyttet til bruken av statlige øremerkede tilskudd. Som eksempler nevnes:

- Kompensasjonskrav etter lov om kompensasjon for merverdiavgift
- Uttalelse til spillemiddelregnskaper
- Følgeskriv til lønnsoppgavene
- Uttalelse knyttet til kommunens rapportering på antall personer med psykisk utviklingshemming
- Uttalelse om ressurskrevende tjenester
- Uttalelse pasient-/beboerregnskap
- Uttalelse til refusjonskrav lønnstilskudd fra NAV

Totalt avgis anslagsvis 35 attestasjoner/bekreftelser vedrørende kommunen.

3.4 Misligheter

Dersom det konstateres misligheter plikter revisor straks å sende foreløpig innberetning om saken til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget. Det hører også til våre oppgaver å vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet som følge av misligheter, og i den forbindelse rette forespørsler om slike forhold til kommunens ledelse.

3.5 Nærmere om revisjonsarbeidet

Vi benytter det elektroniske revisjonsverktøyet "Descartes". Den generelle revisjonsmetodikken bak Descartes er utviklet av Den norske Revisorforening (DnR). I vår tilpasning av revisjonen til kommunale forhold supplerer vi med Norges Kommunerevisorforbunds (NKRFs) metodikk så langt denne lar seg forene med Descartes generelle løsninger.

Regnskapsrevisjonen kan inndeles i tre faser:

- a) planleggingsfasen,
 - b) gjennomføringsfasen, og
 - c) avslutningsfasen.
- a) I planleggingsfasen vurderes de største regnskapspostene ut fra risiko- og vesentlighetsforhold basert på vår kunnskap om og erfaring med oppdraget. Her tar vi stilling til hvordan vi skal utføre revisjonen for å kunne bekrefte at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I planen inngår også hvordan den økonomiske internkontrollen skal gjennomgås og eventuelt testes. I tillegg til den rent økonomiske virkningen av eventuelle feil, søker vi også å ta hensyn til allmennhetens behov for informasjon knyttet kommunens årsplan og årsbudsjett.

- b) I gjennomføringsfasen kartlegges og vurderes normalt internkontrollen først. Revisjon som direkte gjelder bekreftelse av regnskapsposter, gjøres gjerne etterpå og normalt mot slutten av året i forbindelse med regnskapsavslutningen.
- c) I avslutningsfasen konkluderes det på resultat av utført arbeid, herunder hvorvidt det er utført tilstrekkelig revisjon.

Utviklingen av revisjonsstandarder har de senere år gått i retning av mer omfattende og konkrete krav til revisjonen, som i tillegg til å bygge på en reell risikovurdering, også omfatter kommunikasjon med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Grunnlaget for våre uttalelser vil være det revisjonsbevis som er innhentet, herunder uttalelser og bekreftelser fra ledelsen. Standardene for regnskapsrevisjon m.v. er basert på et internasjonalt standardverk for revisjon og beslektede tjenester. Disse ble revidert i 2010 og består nå av i alt 46 standarder.

I tråd med standardene vil revisjonen bli tilpasset de rammer og krav som gjelder for kommunal virksomhet og regnskapsavleggelse. Kommunenes revisorer skal uttale seg særskilt om forhold knyttet til budsjett og budsjettvedtak.

Revisjonen av kommunens årsregnskap vil som nevnt være rettet mot forhold som er vesentlige for brukerne av regnskapet. Med brukere tenker vi først og fremst på kommunens politikere og administrasjon, samt innbyggerne. Hertil kommer eksterne regnskapsbrukere som statlige myndigheter med flere.

3.6 Prioriterte områder

Vi gjennomfører årlig nødvendige kontroller for å kunne konkludere på om regnskapet inneholder vesentlige feil. I tillegg har vi notert oss følgende forhold som vi vil prioritere for 2015:

- lønnsområdet:
 - o kartlegging og testing av rutiner på lønnsområdet
 - o avstemming og dokumentasjon av balanseposter
 - o utfylling av kontrolloppstilling over lønns- og pensjonsutgifter
 - o oppretting av feil fra 2014
 - o ny rapporteringsordning for arbeidsgivere ("A-ordningen") fra 1. januar 2015 - interne rutiner vedrørende behandling av eventuelle avvik i rapporteringen fra Altinn
 - o oppfølging av overtidsjobbing
- kartlegging og testing av øvrige økonomiske og administrative rutiner for utvalgte risikoområder og virksomheter
- rutiner knyttet til kontroll/avstemming av de terminvise momskompensasjons-oppgavene - fokus på oppfølging av faktura i forhold til foreldelsesfrist og særskilt tilrettelagte boliger
- oppfølging av tertialrapporter og budsjettjusteringer, herunder budsjettjusteringer i investeringsregnskapet knyttet til fremdriften av prosjekter
- oppfølging av eldre selvkostfond
- beregning, innberetning og innbetaling av offentlige trekk og avgifter, herunder innberetning av sosialbistand
- årsoppgjørdisposisjoner
- rutiner i forbindelse med innføring av eiendomsskatt
- kontrollgrunnlag på spillemiddelregnskapene
- områder som på grunn av spesifikke plikter eller sensitivitet krever særskilt oppfølging.

3.7 Rapportering

Revisjonsbestemmelsene (forskriften § 4) krever at vi skriftlig påpeker "følgende forhold overfor kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet:

1. mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger,
2. feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen,

3. *misligheter,*
4. *feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet.*
5. *om det ikke er redegjort for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå,*
6. *begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift, og*
7. *begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.*

Brev med påpekninger som nevnt i denne paragraf skal nummereres fortløpende ”.

Vi vil legge vekt på at revisjonsarbeidet blir utført med god kontakt til administrasjonen, og med skriftlig kommunikasjon der vi finner dette nødvendig. Dette kan gjelde forhold som ønskes avklart og/eller anbefalinger om forbedringer i rutiner. Dersom det konstateres forhold som omfattes av revisjonsforskriften § 4 (se ovenfor), rapporteres dette til kontrollutvalget som bestemt i forskriften. Forhold av betydning for styring og kontroll og som vi får kjennskap til, skal kommuniseres til riktig tid.

Etter vår ordinære rapporteringsplan vil kontrollutvalget for hvert revisjonsår motta minst to brev der vi redegjør for regnskapsrevisjonen. Disse brevene blir nummerert fortløpende.

I samsvar med revisjonsforskriften og gjeldende revisjonsstandarder vil vi avgi revisjonsberetning til årsregnskapet.

4. Forvaltningsrevisjon

Omfanget av og innholdet i forvaltningsrevisjonen er nærmere angitt i revisjonsforskriftens kapittel 3.

KRD har i sine kommentarer til revisjonsbestemmelsene uttalt at ”en kontroll som går videre enn ... [budsjett og budsjettavvik]: for eksempel kontroll av at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med kommunestyrets ... vedtak for øvrig, forutsetninger og gjeldende regelverk, og om disposisjonene er akseptable ut fra normer og standarder for god kommunal økonomiforvaltning, vil høre enten under forvaltningsrevisjon. ... eller ligge til det generelle kontrollansvar som påhviler kontrollutvalget.... [uthevet av BKR]. Dette kan bl.a. dreie seg om vurderinger av om den måte kommunen forvalter sin økonomi på, bidrar til at kommunelovens intensjon om formuesbevaring ivaretas.

Ut i fra dette, vil det være en del oppgaver som faller utenfor det løpende oppdraget (regnskapsrevisjonen), og som må ivaretas gjennom særskilte bestillinger fra kontrollutvalget. Dette gjelder for eksempel en fullstendig gjennomgang av selvkost, offentlige anskaffelser, og IT-sikkerhet.

Vi understreker at det er kontrollutvalget som beslutter hva som skal utføres av forvaltningsrevisjon og at vi som kommunens revisor forholder oss til kontrollutvalgets bestillinger som normalt vil være basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon.

4.1 Nærmere om forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets/fylkestingets vedtak.

Forvaltningsrevisjon skal utføres i samsvar med egen kommunal revisjonsstandard (RSK).

4.2 Rapportering

Rådmannen vil bli orientert om det enkelte prosjekt i form av et oppstartsbrev der vi blant annet informerer om selve prosjektet og hvem som vil gjennomføre dette.

Kontrollutvalget mottar rapport for hvert prosjekt. Vedlegg til rapporten vil være rådmannens uttalelse.

4.3 Prosjekter 2015:

Planen for resten av året omfatter disse prosjektene;

- Selvkostberegninger i Sande kommune
- Offentlige anskaffelser

5. Andre oppgaver

I tillegg til revisjon og de attestasjonsoppgavene som er omtalt ovenfor, utfører vi også andre oppgaver for kommunen som er forenlige med vår oppgave som kommunens revisor. Vi nevner her forskriftsbestemte uttalelser fra uavhengig instans i tilknytning til kommunens finansforvaltning.

For øvrig vil både kontrollutvalget og administrasjonen kunne be oss å undersøke nærmere angitte forhold og problemstillinger som ikke går inn under bestemmelsene om revisjon.

Kontrollutvalget har vedtatt at vi skal utarbeide en overordnet analyse av kommunen i 2015. Analysen inkluderer også en vurdering av behovet for å utføre selskapskontroll overfor selskaper hvor kommunen har vesentlige eierinteresser. Analysen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt bystyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode.

6. Revisjonsteam

Revisjonsteamet vil for 2015 bestå av:

Ansvarlig revisor:

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Regnskapsrevisjon:

Oppdragsansvarlig Inger Anne Fredriksen

Teamleder Havva Adiyaman

Revisor Kirsti T. Finstad

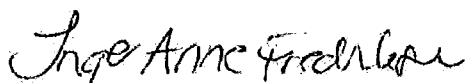
Det kan bli aktuelt å gjøre endringer i revisjonssammensetningen på et senere tidspunkt.

Forvaltningsrevisjon:

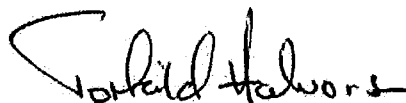
Oppdragsansvarlig Torkild Halvorsen

Forvaltningsrevisorene Frode Christoffersen, Heidi Gros og Gjermund Røren

Drammen, 19. oktober 2015

Inger Anne Fredriksen
daglig leder

Torkild Halvorsen
leder forvaltningsrevisjon

35/15 Overordnet analyse - status og innspill

Arkivsak-dok. 15/00118-1
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	35/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets innspill tas med i arbeidet med overordnet analyse for perioden 2016-2019.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

To av kontrollutvalgets viktigste oppgaver er å sørge for det blir utført forvaltningsrevisjon og at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskap. Som grunnlag for planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, skal det i henhold til kontrollutvalgsforskriften utarbeides en overordnet analyse. Den skal gi svar på hvilke områder det er knyttet størst risiko til og hvilke områder det er mest vesentlig for kontrollutvalget å undersøke.

Kontrollutvalget fattet i møte 11.februar 2015, sak 8/15, slik vedtak:

«Det bestilles overordnet analyse for forvaltningsrevisjon for Sande kommune for perioden 2016-2019 fra Buskerud Kommunerevisjon IKS.

Revisor orienterer nytt kontrollutvalg om analyseprosessen før dokumentet ferdigstilles, slik at eventuelle innspill kan tas med i betraktningen.

Kostnaden dekkes av midler til tilsyn og kontroll for 2015.»

Arbeidet med overordnet analyse for perioden 2016-2019 er godt i gang. Det forrige kontrollutvalget ga sine innspill i møtet 24.august 2015, sak 21/15.

Som det framgår av bestillingen, skal revisor orientere nytt kontrollutvalg om analyseprosessen, slik at eventuelle innspill fra det nye utvalget kan medtas i arbeidet.

36/15 Forvaltningsprosjektet - Selvkostberegninger i Sande kommune.

Arkivsak-dok. 15/00118-2
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	36/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten «Selvkostberegninger i Sande kommune.»:

-I saksfremstillingen om fastsettelse av gebyrer bør det fremgå et overslag over kommunens antatte gebyrinntekter, samt direkte og indirekte kostnader de nærmeste tre til fem årene. Det er opplyst at kommunen har iverksatt tiltak fra og med forkalkyler/gebyrfastsettelse for 2015.

- Kommunen bør i tillegg til tett samarbeid med Momentum Selvkost AS, sørge for at egen kompetanse på området sikres.

- Kommunen bør fortsatt ha et løpende fokus på selvkostfondene i henhold til 5-årsregelen.

Kontrollutvalget ber om skriftlig tilbakemelding innen 1.september 2016 på hvorledes rapporten er fulgt opp.

Kontrollutvalget innbyr kommunestyret til å fatte slikt vedtak:

Kommunestyret slutter seg til anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten «Selvkostberegninger i Sande kommune.»:

-I saksfremstillingen om fastsettelse av gebyrer bør det fremgå et overslag over kommunens antatte gebyrinntekter, samt direkte og indirekte kostnader de nærmeste tre til fem årene. Det er opplyst at kommunen har iverksatt tiltak fra og med forkalkyler/gebyrfastsettelse for 2015.

- Kommunen bør i tillegg til tett samarbeid med Momentum Selvkost AS, sørge for at egen kompetanse på området sikres.

- Kommunen bør fortsatt ha et løpende fokus på selvkostfondene i henhold til 5-årsregelen.

Kommunestyret ber om at kontrollutvalget gis skriftlig tilbakemelding innen 1.september 2016 på hvorledes rapporten er fulgt opp.

Vedlegg:
Forvaltningsrevisjonsrapport – Selvkostberegninger i Sande kommune datert november 2015.

Bakgrunn.

Kontrollutvalget fattet i møte 11.februar 2015, sak 10/15, slikt vedtak:

«Kontrollutvalget ber revisjonen framlegge et forslag til neste møte om oppfølging av kommunestyrets vedtak om en gjennomgang av gebyrer beregnet etter selvkost, for å se på beregningen i forhold til reell selvkost».

Revisjonens forslag til plan for gjennomgang av selvkostberegningen ble vedtatt i kontrollutvalgets møte 20.april 2015, sak 13/15.

I prosjektplanen ble fig. problemstillinger definert:

- Hvordan er gebyrregulativene for tjenestene utformet?
- Hvordan håndteres selvkost?
 - Blir alle henførbare kostnader belastet?
 - Blir kostnader som ikke er henførbare belastet?
 - Blir brukerbetalingen beregnet i tråd med lover og regler?
- Hvordan blir selvkostfond for tjenestene håndtert?
- Har kommunen en tilfredsstillende oppfølging av selvkost?
- Hvordan blir rapportering av selvkost håndtert?

Saksframstilling:

Buskerud kommunerevisjon IKS oversendte forvaltningsrevisjonsrapporten 20.november d.å.

Rapporten gir både en inngående faktabeskrivelse og svarer på en oversiktlig måte på de problemstillinger som ble definert ved bestillingen.

Revisor har konkludert med følgende anbefalinger:

- I saksframstillingen om fastsettelse av gebyrer bør det framgå et overslag over kommunens antatte gebyrinntekter samt direkte og indirekte kostnader de nærmeste tre til fem årene. Vi er opplyst at kommunen har iverksatt tiltak fra og med forkalkyler/gebyrfastsettelse for 2015.
- Kommunen bør i tillegg til tett samarbeid med Momentum Selvkost AS, sørge for at egen kompetanse på området sikres.
- Kommunen bør fortsatt ha et løpende fokus på selvkostfondene i henhold til 5-årsregelen.

Rådmannen har hatt rapporten til høring, men hadde ingen merknader.

Vedlegg til sak

FR rapport selvkost
Sande 2015 - endelig

37/15 Forslag til møteplan for kontrollutvalget i Sande for 2016

Arkivsak-dok. 15/00113-3
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	37/15

Forslag til vedtak:

Forslag til møteplan for kontrollutvalget for 2016 vedtas.

Vedlegg:

Sande kommune – møteplan 2016 (forslag)

Saksframstilling:

Kontrollutvalget i Sande har i utgangspunktet hatt 4 møter i året siste valgperiode, men i 2015 vil det bli totalt 5 møter.

Det nye kontrollutvalget signaliserte i sitt første møte at møteplanen for 2016 bør baseres på 5 møter.

Sekretariatet har fått oversendt kommunens øvrige møteplan, men den er foreløpig ikke ferdigbehandlet. Den er imidlertid lagt til grunn for forslaget nedenfor.

I forslaget er innarbeidet som en illustrasjon de vesentligste sakene som inngår i kontrollutvalgets årshjul.

Forslag:

15.februar:

- Årsrapport for kontrollutvalget
- Overordnet analyse/plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Forvaltningsrapport «Anskaffelser i Sande kommune»
- Opplæring i kommunalt regnskap

18.april:

- Årsregnskap og årsberetning 2015
- Bestilling av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt

6.juni:

- Prosjektplan forvaltningsprosjekt
- Virksomhetsbesøk

19.sept.:

- Budsjett for kontroll og tilsyn 2017
- Overordnet revisjonsstrategi og plan for regnskapsrevisjon 2015

14.november:

- Behandling av forvaltningsrevisjonsprosjekt

Møtene begynner kl.1800 og holdes på Rådhuset.

Vedlegg til sak

Møteplan 2016
ver2.xlsx

Møteplan 2016

	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des
Kommunestyre		3.	16.		4.	15.			7.	19.		7.**
Formannskap	27.		9.	27.*		8.		31.		12.	23.**	
Hovedutvalg for kultur og oppvekst	26.		8.	26.**		7.		30.		11.	22.**	
Hovedutvalget for næring, miljø og kommunalteknikk	26.		8.	26.**		7.		30.		11.	22.**	
Hovedutvalget for helse og sosial	26.		8.	26.*		7.		30.		11.	22.**	
Administrasjonsutvalget												
Kommunaltråd for funksjonshemmede	25.		7.	25.		6.		29.		10.	21.	
Eldrerådet	25.		7.	25.		6.		29.		10.	21.	
Ungdomsrådet	25.		7.	25.		6.		29.		10.	21.	
Kontrollutvalget												

* Årsberetning og regnskap behandles i hovedutvalgene 26. april, formannskapet 27.april og kommunestyret 4. mai

** Økonomiplan og budsjett behandles i hovedutvalgene 22. november, formannskapet 23. november og kommunestyret 7. desember (dagmøte)

Møtestart FSK	Kl. 09:00
Møtestart NMIK	Kl. 10:00
Møtestart KOP og HOS	Kl. 18:00
Møtestart KST	Kl. 18:00
Møtestart KFH	Kl. 14:00
Møtestart ELD	Kl. 11:00
Møtestart UNG	Kl. 17:00

NBI Økonomikonferansen i forkant av kommunestyremøtene 15. juni og 7. september fra klokken 15 til 18.
Desembermøte i kommunestyret starter kl 11:00.

38/15 Referater

Arkivsak-dok. 15/00113-6
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	38/15

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering.

Følgende meldes på Kontrollutvalgskonferansen 2016:

Vedlegg:

1. Program for kontrollutvalgskonferansen 2016.
2. Statusrapport Selvik skole
3. Endelig anslag på revisjonshonorar 2016.
4. Artikkel i «Kommunerevisoren»

Saksframstilling:

- NKRFs kontrollutvalgskonferanse 3. og 4.februar 2016. Kontrollutvalget må avklare eventuell deltakelse.
- Statusrapport Selvik skole pr.31.10.2015. Kontrollutvalget mottar regelmessig rapporter på dette investeringsprosjektet.
- Endelig anslag på revisjonshonorar 2016 fra Buskerud kommunerevisjon IKS.
- Kontrollutvalget må avklare om de ønsker å følge opp ordningen med abonnementet på «Kommunerevisoren til de faste medlemmene.
- Hjelp- jeg er blitt medlem i kontrollutvalget! Artikkel i «Kommunerevisoren».

Vedlegg til sak

Endelig anslag på
revisjonskostnader 2t

Program for
Kontrollutvalgskonfer

Artikkel i
Kommunerevisoren.p

11500-Selvik skole -
rapportering-SK 7.pdf

Kurs - Fagkonferanse og seminar - NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2016

Oversikt over kurs og konferanser i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF). Kurs og konferanser innenfor temaene revisjon, regnskap, jus og organisasjon og ledelse.

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2016

Skann QR-koden og få twitter.com/nkrf direkte på smarttelefon eller nettbrett.

Program | #ku16nkrf

» Hovedprogrammet

» Dag 1 - onsdag 3. februar

» Dag 2 - torsdag 4. februar

» Minikurs - parallelt med hovedprogrammet dag 2

» A. Intro - kontrollutvalg

» B. De sentrale momentene for å forstå kommunalt regnskap

Hovedprogram

Onsdag 3. februar 2016:

09.00 - 10.00: Registrering og kaffe + noe å bite i | Utstilling

10.00: Velkommen

► Daglig leder **Ole Kristian Rogndokken**, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10: Åpning

► Kommunal- og moderniseringsminister **Jan Tore Sanner** (H)

10.30 - 11.30: Kontrollutvalget – viktig for tilliten til kommunal forvaltning

► En innleder annonseres senere

► Styreleder **Per Olav Nilsen**, NKRF

11.30: Lunsj | Utstilling

12.45: Flyktningsituasjonen - hvordan lykkes med integrering?

► Ordfører **Øivind Sand** (Ap), Rælingen kommune

► En representant fra Flyktning- og inkluderingstjenesten i kommunen annonseres senere

13.30: Pause | Utstilling

13.50: Kommunelovutvalget – nesten ferdig

► Utvalgsmedlem **Trygve G. Nordby**

14.40: Pause | Utstilling

15.00: Kontrollutvalgets arbeidsmåte - praktisk erfaring

► Nestleder **Rune Olsø** (Ap), kontrollkomiteen, Trondheim kommune

15.50: Pause | Utstilling

16:10 - 17.00: Annonseres senere

19.30: Middag

Torsdag 4. februar 2016:

09:00: *Det alltid vil være risiko for korrupsjon i et tillitsbasert system*

► Korrupsjonsforsker **Tina Søreide**, førsteamanuensis, Norges Handelshøyskole (NHH)

10.00: *Pause - utsjekking | Utstilling*

10.30: *Habilitetsbestemmelsene - sjelden rett fram*

► Advokat **Jostein Selle**, KS Advokatene

11.30: *Lunsj | Utstilling*

12.45: *Samspillet mellom revisor og kontrollutvalget – hvordan oppnå de gode forvaltningsrevisjonene*

► Seksjonsleder forvaltningsrevisjon **Anders Svarholt**, Østfold kommunerevisjon IKS og medlem av NKRFs forvaltningsrevisjonskomite

13.30: *Pause | Utstilling*

13.50: *Åpenhet vs. taushet i kommunal forvaltning*

► Leder **Siri Gedde-Dahl**, Presseforbundets offentlighetsutvalg og journalist i Kapital

14.45: *Kåseri*

► Kommentator **Eva Nordlund**, Nationen

15.20: *Avslutning*

► Styreleder **Per Olav Nilsen**, NKRF

Minikurs | parallelt med hovedprogrammet

Torsdag 4. februar 2016:

09.00 - 11.30: A. Intro - kontrollutvalg | begrenset antall plasser

(Målgruppe: Nye kontrollutvalgsmedlemmer)

► Seniorrådgiver **Bodhild Laastad**, Norges Kommunerevisorbund (NKRF)

Innhold:

- Rammeverk for tilsyn og kontroll i kommunal sektor
- Kontrollutvalgets formål, rolle og oppgaver

» Kommunerevisoren nr. 6/2015: Hjelp - jeg er ny i kontrollutvalget!

Torsdag 4. februar 2016:

12.45 - 14.35: B. De sentrale momentene for å forstå kommunalt regnskap | begrenset antall plasser

(Målgruppe: Kontrollutvalgsmedlemmer)

► Daglig leder **Åge Sandsengen**, Kommunerevisjon IKS

Innhold:

- Det kommunal økonomisystemet
- Regnskapetsoppbygging
- Grunnleggende prinsipper og de unike økonomiske sammenhengene – spesielt i balansen
- Anordningsprinsippet
- Resultatbegrepet

(Det tas forbehold om endringer i programmet. Sist oppdatert: 11. november)

#ku16nkrf

NKRF.no @NKRF

Det er åpnet for påmelding til Kontrollutvalgskonferansen'16 nkrf.no/kurs_cms/Fagko... Statsråd @JanToreSanner kommer, kommer du på #ku16nkrf?

1h

NKRF.no @NKRF

For enkelt å skjule #korrupsjon, skriver Tina Søreide og Erling Johan Hielmeng nrk.no/utring/112644 - Har mer fra Søreide nå

9 Nov

Nøkkelopplysninger

Fra/til 3. februar 2016, 10:00 - 4. februar 2016, 15:20

Påmeldingsfrist 17. desember

Kr 6 500* inkl. helpensjon (ikke-medl.: kr 6 900) og kr 5 300* inkl. dagpakke (lunsj mm) (ikke-medl.: kr 5 700)

Pris Kr 1 300 for overnatting m/frokost fra 2. til 3. februar 2016

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Sted Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Ved behov vil også Comfort Hotel RunWay, som ligger rett ved siden av Clarion (og The Qube), bli benyttet til overnatting.

Etterutdanning 13 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Foredragsholder Se programmet

Påmeldingskjema

Fornavn * | _____

Etternavn * | _____

Selskap/enhet * | _____

Fakturaadresse *

Postnummer *

Poststed *

Ressursnr. e.l.
(som ref. på faktura)

Telefon

Ønsket pensjon *

Er medlem i NKRF

E-post *

E-post, kopimottaker

Valg dag 2 før lunsj *

Valg dag 2 etter lunsj *

Fødselsår

Tilleggsopplysninger

Send forespørsel

STATUSRAPPORT – OPPFØLGING

Prosjektopplysninger

Prosjektnavn:		Prosjektkode / Prosjektidentitet:	
Selvik skole – utbygging/flerbrukshall		Prosjektnr.: 11500	
Prosjekttype:		Statusrapport nr og dato	
Skoleutbygging/flerbrukshall/rehabilitering		Rapport 7 – 30.10.2015	
Oppdragsgiver:	Prosjekteier:	Prosjektleder:	
Sande kommune	Eiendom	Nils A H Aarseth Martin Hagen	

Sammendrag, rapporteringsperiode: pr. 30.10.2015

Kort beskrivelse av status:
<p><u>Mandat status:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fremdrift iht fremdriftsplan, overtagelse bygg 05.02.2016, innflytting i nye arealer februar 2016, utomhus ferdigstilles mai 2016 • Fakturering løper iht utarbeidet betalingsplan <p><u>Prosjektplanlegging og oppfølging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosjektering pågår, gjelder bygning og tekniske fag • Uavhengig kontroll løper • Grunnarbeider/bygging/rehabilitering pågår • Oppfølges med byggemøter, byggherremøter og avklaringsmøter <p><u>Risikostyring:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontroll KPR og KUT pågår • Uavhengig kontroll grunn og teknisk (RIG, RIB, RIBr) pågår • Avvikshåndtering, løpende • BH utfører egenkontroll fortløpende iht oppsatt sjekklister. <p><u>Statusrapportering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Regnskap iht budsjett og betalingsplan • Fremdrift iht plan <p><u>Endringsbehandling:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Endringer som kan gå utover økonomiske rammer avklares med styringsgruppen • Mindre endringer, innenfor gitte økonomiske rammer, behandles i møter med entreprenør, byggeleder og byggherrens representanter • Endringer som påvirker bruker avklares med denne

STATUSRAPPORT – OPPFØLGING

Viktige milepæler og hovedaktiviteter siden forrige rapportering

Milepæl / hovedaktivitet:	Oppnådd (ja/nei)
<ul style="list-style-type: none"> Tekking tak bygg E Tett bygg E 	Ja Delvis - uke 46
<ul style="list-style-type: none"> Opparbeiding av uteområder påbegynt Avretting bygg A og B 	Ja Ja
<ul style="list-style-type: none"> Avklaringer ifm avgang bygg D Bygg H startet riving Sparkling i flerbrukshall bygg A Bygg C kanaler og raster for himling legges Bygg C belegg legges/utbedring av svinnriss i betongplate bestemmer fremdrift Bygg B garderober 2. etg Fremdrift utendørsarbeider, grønt, asfaltering, gjerder FDV dokumentasjon i TIDA, merking iht TFM løper frem til overtagelse 5. februar 2016 Uavhengig BH kontroll på RIE, RIV, RIB, Lark løper frem til overtagelse for bygg og utearealer 	Ja (oppgjør ikke fastlagt) Ja Ja Ja Ja, pågår Ja, pågår Ja, pågår Ja, pågår

Nøkkeltall eks mva fra Agresso pr 30.09.2015

Fase	Regnskap hittil	Budsjett total	Gjenstående	Betalingsplan	Kommentar
Programmering 2011	319 995		106 880 005	319 995	Sande kommune, arkitekt
Planl/forprosjek 2012	966 017		105 913 988	966 017	Sande kommune, div. brukergrupper, arkitekt
Regulering, detaljbeskriv. 2013	1 180 075		104 733 913	1 180 075	Sande kommune, div. brukergrupper, arkitekt
Beskr/oppstart Byggefase 2014	8 264 781		96 469 132	8 264 781	Sande kommune, ark., konsulenter, byggearbeider
Byggefase 2015	58 907 543		37 561 589	79 382 421	Tyngden av grunn- og byggearbeider ferdigstilles
Byggefase 2016				7 036 711	Utomhus arbeider ferdigstilles mai 2016
Totalt	69 638 411	107 200 000	37 561 589	97 150 000	

STATUSRAPPORT – OPPFØLGING

Avvikskommentarer

Følger prosjektet den fremdriften som er forutsatt i budsjett og mandat?	
☒	RØDT – vesentlige avvik
☐	GULT – usikkerhet eller noen mindre avvik
☒	GRØNT – framdrift og resultater i henhold til godkjente planer
Kommentarer med korrektive tiltak knyttet til avvik	
☒	FRAMDRIFT <ul style="list-style-type: none"> Ihht plan
☐	ØKONOMI <ul style="list-style-type: none"> Endringsvarsler – avklaringer/gjennomgang
☒	KVALITET <ul style="list-style-type: none"> Iht forutsetninger og beskrivelser
☒	RISIKO <ul style="list-style-type: none"> Iht planer – HMS, SHA, SJA

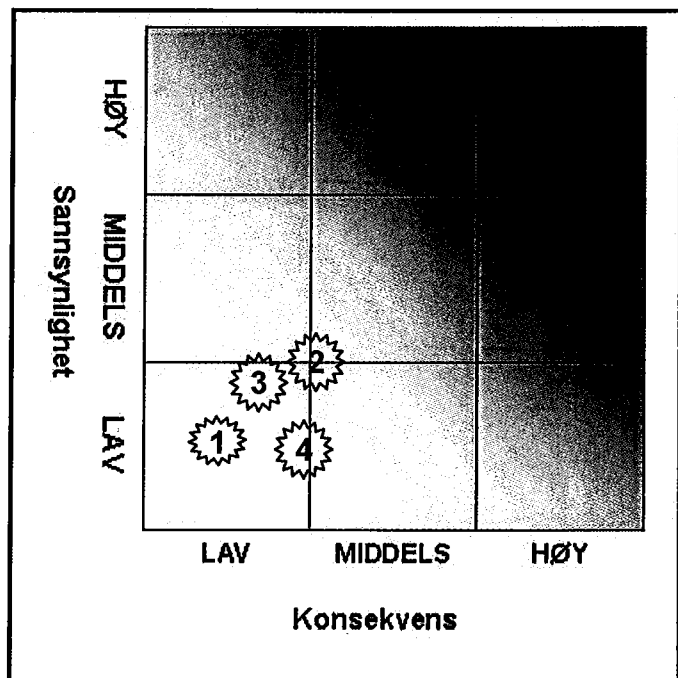
Viktige milepæler og hovedaktiviteter kommende periode

Milepæl/aktivitet:	Ferdig dato:
<ul style="list-style-type: none"> Sportsgulv legges i flerbrukshall Utstyr monteres i flerbrukshall Hallskilt Kaldtflager bygges, hjørne flerbrukshall Tett bygg E Bygg H startet riving/rehabilitering Bygg C belegg legges/utbedring av svinriss i betongplate bestemmer fremdrift Bygg B garderobes 2. etg Fremdrift utendørsarbeider, grønt Delasfaltering, busslomme, fortau, P-plass, div skolegård, sti Leskur ferdigstilles Gjerder ferdigstilles Kameraovervåking, oppstart kabling FDV dokumentasjon i TIDA, merking iht TFM løper frem til overtagelse 5. februar 2016 Uavhengig BH kontroll på RIE, RIV, RIB, Lark løper frem til overtagelse for bygg og utearealer 	<ul style="list-style-type: none"> Uke 49 – 2015 (antatt, fukt bestemmer) Uke 46/50 – 2015 Uke 48 – 2015 Uke 47/48 – 2015 Uke 46 – 2015 Uke 49 – 2015 (BH antatt) Uke 48 – 2015 (fukt bestemmer) Uke 48 – 2015 Løper frem til medio mai 2016 Uke 40/41/46 – 2015 Uke 48 – 2015 Uke 48 – 2015 Uke 47 – 2015 Uke 05 – 2016 Uke 05/19 - 2016

STATUSRAPPORT – OPPFØLGING

Risikovurdering

R.nr	Årsak
1	Fremdrift
2	Økonomi
3	Værforhold
4	Sikkerhet HMS/SHA
5	
6	
7	
8	

Andre viktige forhold

Kort beskrivelse av vesentlige hendelser som påvirker prosjektet:

BH/skoleadministrasjon følger opp HMS'en.

Uavklarte forhold med entreprenøren (TE), vedr omfanget og detaljer BH mener TE skal utføre/levere, kan medføre mindre avvik ift økonomi og utførelse. Møte er avholdt, BH pålegger TE å utføre tiltak iht funksjonsbeskrivelsen – omfatter sprinkling i bygg G og H, samt kantstein.

Det er foretatt justeringer ift kvaliteter vedr gulvbelegg (ref ønske fra Renhold). Konsekvens - tillegg kr 335.000.

Avregning av medgåtte lm peler iht kontrakt utgjør etter endelig avregning kr 104.930 i tillegg (tidligere antatt kr 300.000).

Endret funksjon ift strømtilførsel gir fradrag ca kr 100.000.

Endret kapasitet på solpanel gir fradrag ca kr 200.000.

Det er foretatt kontroll på anleggsplassen iht. "Riksrevisjonens kartleggingsundersøkelse om sosial dumping i off. anskaffelser". Undersøkelsen er gjort ift arbeidsavtaler, legitimering, underleverandører m.m. –Totalentreprenøren følger regelverket.

Dato: 11.11.2015

Nils A H Aarseth
PA/Prosjektleder

Til BKR's eierkommuner
v/kontrollutvalget

Sted/dato: Drammen, 20. oktober 2015
Referanse: 793/2015
Deres dato:
Deres ref:
Saksbehandler: Inger Anne Fredriksen
Dir. tlf. nr: 32 20 15 07/91 39 05 18

Endelig anslag på revisjonshonorar 2016

Det vises til brev til kontrollutvalget i september 2015 angående anslag på revisjonshonorar for 2016. Det fremkom av dette brevet at styret ønsket å diskutere prisøkningen, og eventuelt andre alternativer, på rådmannsmøtet som var berammet til 16. oktober, og at vi ville komme tilbake til endelig anslag på revisjonshonorar for 2016 etter dette.

På møtet med rådmennene ble det gitt uttrykk for forståelse for prisøkningen som var foreslått i budsjettbrevene til kommunene, og at man støttet styrets vurdering om å ta den nødvendige prisøkningen i budsjettet for 2016. Det forutsettes da en årlig prisjustering i tråd med vedtatt økonomiplan for resten av økonomiplanperioden.

Anslaget på revisjonshonorar for 2016 som ble sendt ut i september, anses derfor som endelig.

Vi understreker at honoraret er basert på anslag og at det senere kan bli nødvendig å justere dette, og da spesielt fordelingen på de ulike tjenestene. Dette må eventuelt skje i samråd med kontrollutvalget.

Med vennlig hilsen
Buskerud Kommunerevisjon IKS

Inger Anne Fredriksen
daglig leder

Kopi til:
Rådmannen
Daglige ledere i kommunale- og fylkeskommunale foretak

Hovedkontor - Drammen

Postadresse: Postboks 4197, N-3005 Drammen
Besøksadresse: Øvre Elker vei 14, N-3048 Drammen

Telefon: 32 20 15 00
Telefaks: 32 20 15 01

Org.nr: 985 731 098
Bankgiro: 7177 05 65108

post@bkr.no
www.bkr.no

Avdelingskontor - Hønefoss

Postadresse: Serviceboks 4, N-3504 Hønefoss
Besøksadresse: Osloveien 1, N-3511 Hønefoss

Telefon: 32 11 76 79
Telefaks: 32 12 50 30

HJELP

- jeg er ny i kontrollutvalget!

Denne artikkelen er ment som «førstehjelp» for nyvalgte kontrollutvalgsmedlemmer. Den har som formål å redegjøre for utvalgets plass i det kommunale systemet og gi en oversikt over utvalgets oppgaver, ansvar og arbeidsmåter.

I løpet av disse høstmånedene vil et betydelig antall folkevalgte møte i kommunenes kontrollutvalg for første gang. I mange kommuner har kontrollutvalget spilt en heller tilbaketrasket rolle med lite politisk fokus på dette utvalgets ansvar og oppgaver. Det mange ikke er klar over er at kontrollutvalget står i en særstilling som ett av få politiske utvalg som er lovpålagt gjennom kommuneloven, og dessuten med et eget sett med forskrifter. Dette tilsier at kontrollutvalget er tiltenkt en viktig rolle i kommunene.

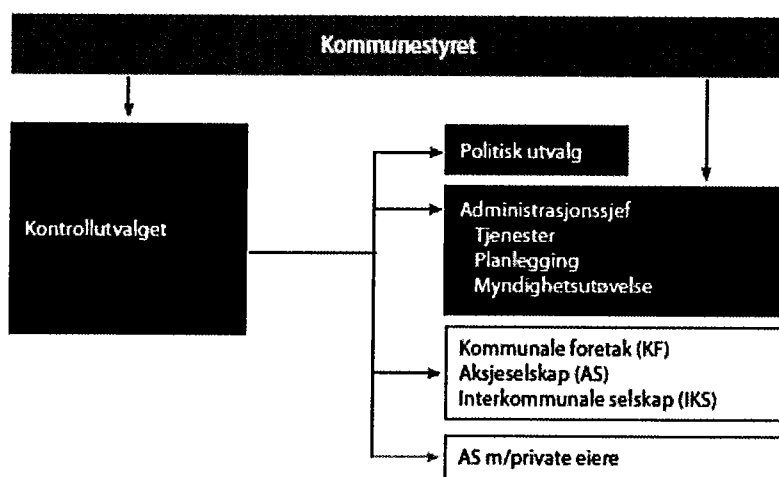
Kort fortalt er kontrollutvalget kommunestyrets redskap for demokratisk tilsyn og kontroll for å sikre at den kommunale virksomheten skjer i tråd med gjeldende lover og regler, kommunens egne planer og vedtak, samtidig som fokus settes på kvalitet og effektivitet i produksjonen av velferd for kommunens innbyggere. Med andre ord ingen liten oppgave!

Kontrollutvalgets rolle i det kommunale styringssystemet
I Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder

«Kontrollutvalgsboken» er kontrollutvalgets rolle illustrert med figur 1.

Figuren viser at det fra kommunestyret i prinsippet går to styringslinjer. Den ene går fra kommunestyret til administrasjonssjefen som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Det ligger til administrasjonssjefen å sørge for at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende intern kontroll. Dette kan gjerne omtales som den interne styringslinjen.

Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og eksternt kontroll som går gjennom kontrollutvalget. Denne styringslinjen er derfor en tilsyns- og kontrolllinje. Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Dette tilsynet retter seg primært mot administrasjonssjefen og den kommunale virksomheten, men tilsynet retter seg også mot politiske utvalg under kommunestyret samt ordførere og kommunestyrets politiske

Figur 1: Prinsippsskisse som viser kontrollutvalgets oppgaver og plass i styringssystemet i kommunene. (KRD, 2011)

sekretariat. Kontrollutvalget skal også føre tilsyn med hvordan kommunen forvalter sine eierinteresser i kommunale foretak, heleide kommunale aksjeselskap og interkommunale selskap, og andre selskap der kommunen har eierinteresser. I hovedsak bygger kontrollutvalget sitt tilsyn på de kontrollaktivitetene som blir utført og rapportert av kommunens revisor. Noen av tilsynsoppgavene kan også utføres av kontrollutvalgets eget sekretariat.

Begge de to styringslinjene inngår i kommunestyrets totalansvar for den kommunale virksomheten.

Det er viktig å presisere at det ikke inngår i kontrollutvalgets tilsynsansvar å overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer. Kontrollutvalget er ikke stedet for å drive partipolitikk eller en arena for politiske omkamper. Tilsynsansvaret omfatter heller ikke kommunestyret selv.

Det er strenge valgbarhetsregler for medlemmer til kontrollutvalget. Det eneste organet de kan sitte i utenom kontrollutvalget, er kommunestyret. Kontrollutvalget skal derfor velges i det nye kommunestyrets konstituerende møte etter at formannskapet, ordfører og varaordfører er valgt, men før det er foretatt valg til de øvrige politiske organene. Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal sitte i kommunestyret. Kontrollutvalget trer i funksjon fra kommunestyrets konstituerende møte.

Følgende forhold bør vektlegges når kommunestyret skal velge medlemmer til kontrollutvalget:

- Kontrollutvalget skal være et objektivt organ.
- Kontrollutvalget skal være et fritt og uavhengig organ.
- Kontrollutvalget må ha kunnskap og innsikt i kommunal virksomhet.
- Kontrollutvalget må ha autoritet.

- Kontrollutvalget skal selv initiere saker.

Hvordan arbeider kontrollutvalget

Kommuneloven gir kontrollutvalget et vidtgående mandat. Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver. Innsynsretten gjelder også interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27, heleide kommunale og/eller fylkeskommunale selskaper, og heleide døtre som er organisert som aksjeselskap. Kontrollutvalget har også som hovedregel rett til å være til stede i lukkede møter i kommunens folkevalgte organer.

Det understrekes at kontrollutvalget er bundet av alminnelig taushetsplikt etter forvaltningslovens bestemmelser. Men alt skriftlig materiale som blir lagt fram for kontrollutvalget er som hovedregel offentlig, og kontrollutvalgets møter er som hovedregel åpne. Men dersom utvalget skal behandle en sak som er underlagt lovbestemt taushetsplikt eller en sak som gjelder en arbeidstakers tjenstlige forhold, så skal møtet lukkes. Kontrollutvalget har dessuten mulighet til å lukke et møte når hensynet til personvern eller tungtveiende offentlige interesser tilsier det.

Det er et viktig prinsipp at kontrollutvalget utøver sitt tilsyn og sin innsynsrett som collegium og ikke som enkeltpersoner.

Kontrollutvalget har ikke noen myndighet for egen del til å fatte vedtak som forplikter administrasjonen eller andre instanser. Men gjennom å legge fram sine rapporter om gjennomførte kontroller, kan kontrollutvalget gi tilrådning til kommunestyret om å fatte vedtak som instruerer administrasjonssjefen om å rette opp avdekkede avvik og svakheter. I den

forbindelse pålegger dessuten kommuneloven kontrollutvalget å følge opp at kommunestyrets vedtak blir iverksatt og etterlevd.

Kontrollutvalget skal ha et eget sekretariat som er uavhengig av kommunens administrasjon. Sekretariatet er kontrollutvalgets eget operative organ som til enhver tid skal tilfredsstille utvalgets behov. Sekretariatet har som hovedoppgave å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Kontrollutvalgets saker bygger i stor grad på det arbeidet som utføres av revisjonen og sekretariatet, og utvalgets hovedaktivitet skjer gjennom de sakene som behandles i utvalgets møter. Dette betyr ikke at kontrollutvalget bare passivt skal motta og sende videre saker som de får til behandling. For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontroll- og tilsynsoppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.

Kontrollutvalgets oppgaver

Vi har alt beskrevet kontrollutvalget som et redskap for kommunestyret til å få innsyn i og føre tilsyn med hvordan administrasjonssjefen løser sine oppgaver. Tilsynsansvaret omfatter også politiske instanser under kommunestyret.

Kontroll og tilsyn kan defineres som et virkemiddel for at:

- kommunen når sine mål
- regelverket etterleves
- etiske hensyn ivaretas

Kommunens virksomhet kontrolleres ved at det utføres:

- regnskapsrevisjon
- forvaltningsrevisjon
- selskapskontroll

Gjennom å påse at de tre kontrolloppgavene utføres, ivaretar kontrollutvalget sitt kontroll- og tilsynsansvar.

««For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontroll- og tilsynsoppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.»»

Den praktiske utføringen av tilsyns- og kontrolloppgavene ivaretas hovedsakelig av revisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget. Derfor må kontrollutvalget også ha tilsyn med revisjonen og sitt eget sekretariat.

Det er kommunestyret selv som bestemmer hvilken revisjonsordning kommunen skal ha. Kommunestyret har følgende valg:

- ansette egne revisorer
- delta i interkommunalt samarbeid om revisjon
- inngå avtale med annen revisor

Det er også kommunestyret selv som velger revisor. Men det er viktig å merke seg at kommunestyrets vedtak i saker som gjelder valg av revisjonsordning og valg av revisor, skal treffes på grunnlag av

innstilling fra kontrollutvalget. Dette betyr at kontrollutvalget skal spille en aktiv og sentral rolle i saksforberedelsen.

Kontrollformer

Under følger en kort omtale av de ulike kontrollformene og kontrollutvalgets oppgaver i den forbindelse.

1. Regnskapsrevisjon

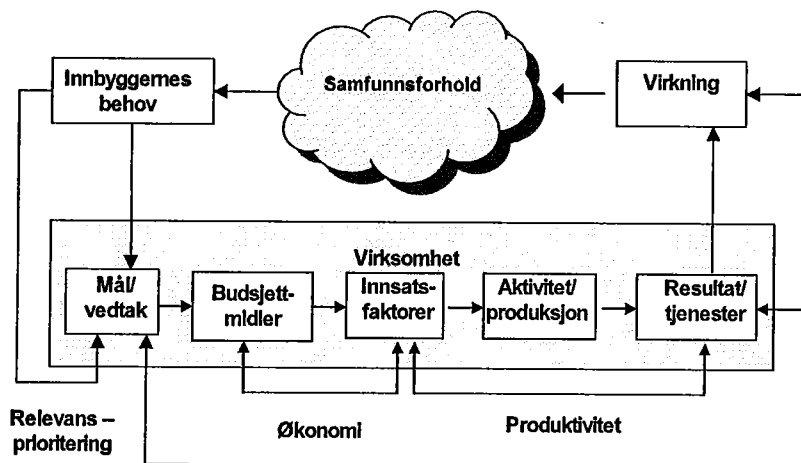
Det er vanlig å definere regnskapsrevisjon som uavhengig bekreftelse av økonomisk informasjon. Kontrollutvalgets hovedoppgave i forbindelse med regnskapsrevisjon er å påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal dessuten avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalget plikter å holde seg løpende orientert om revisjons-

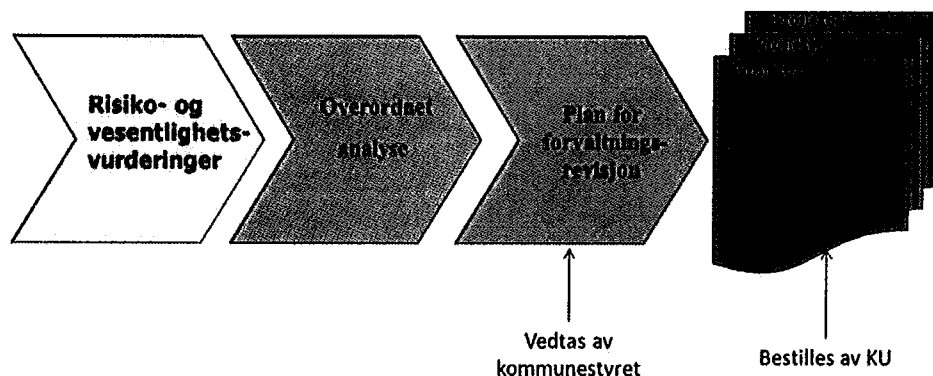
arbeidet og sørge for at dette foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor. Kommunen på sin side har plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger og en forsvarlig organisering av den økonomiske internkontrollen. Revisor skal skriftlig påpeke overfor kontrollutvalget dersom det konstateres mangler ved disse forholdene. Det er kontrollutvalgets plikt å følge opp revisors merknader og rapportere dette til kommunestyret. Dersom det avdekkes misligheter gjennom revisjonen eller på andre måter, skal revisor straks orientere kontrollutvalget.

2. Forvaltningsrevisjon

I kommuneloven er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Litt forenklet kan man si at vurderinger av økonomi og produktivitet gir svar på spørsmålet: *Gjør man tingene riktig?* mens vurderinger av måloppnåelse og virkninger gir svar på spørsmålet: *Gjør man de riktige tingene?* Her inngår også vurderinger av om regelverket etterleves, om styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav.

Figur 2: Modell som viser effektkjeden for den kommunale virksomheten (tilpasset etter Pollitt, 1999)

Figur 3: Identifisering av forvaltningsrevisjonsprosjekter

De sentrale elementene i forvaltningsrevisjon kan illustreres ved hjelp av en modell for effekt-kjeden i den kommunale tjeneste-produksjonen (figur 2).

Utgangspunktet for modellen er at innbyggerne har velferds-behov som vi i vår samfunnsordning har valgt å la kommunene dekke gjennom sin tjenesteyting. Hvilke tjenester kommunen skal yte overfor sine innbyggere, følger dels av lover og regler og dels av kommunestyrets egne vedtak. Kommunestyret bevilger midler til å produsere de kommunale tjenestene. Disse tjenestene antas å ha direkte virkninger for innbyggerne i form av økt velferd. Innenfor modellens rammeverk kan kontrollutvalget utføre ulike undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger i forbindelse med den kommunale tjenesteproduksjonen. Økonomi fokuserer på at produksjonsfaktorene skaffes til veie på en mest mulig økonomisk måte. Produktivitet fokuserer på resultatet av produksjonen sett i forhold til forbruk av innsatsfaktorer, det vil si at tjenesteproduksjonen blir størst mulig med de tilgjengelige midlene. Vurdering av måloppnåelse og virkninger skjer ved at resultatet av produksjonen holdes opp mot kommunens vedtatte målsettinger.

Det er kontrollutvalgets oppgave å påse at det årlig utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og rapportere om

dette til kommunestyret. For å sikre at man bruker knappe kontrollressurser på de forvaltningsrevisjonene som gir størst nytte, skal utvalget utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i en overordnet analyse av kommunens virksomhet. Den overordnede analysen skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Med risiko menes risiko for at ting går galt, for eksempel at mål ikke nås eller at lovverket brytes. Uttrykket vesentlighet henspiller på hvor viktig eller betydningsfullt et forhold er. Sammenhengen er illustrert i figuren 3 over.

Hensikten med den overordnede analysen er å avdekke indikasjoner på avvik eller svakheter i forvaltningen, og på den måten danne grunnlag for å beslutte å gjennomføre forvaltningsrevisjon på ulike sektorer og virksomheter. Planen skal vedtas av kommunestyret.

3. Selskapskontroll

Den tredje kontrolloppgaven er selskapskontroll. Dette er blitt en aktuell oppgave som følge av at kommunene i økende grad har tatt i bruk fristilte organisasjonsmodeller for deler av sin virksomhet. Selskapskontrollen omfatter to ulike kontrollformer – eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen – som er obligatorisk – har som hovedfokus å få svar på spørsmålet om kommunen fører kontroll med sine

eierinteresser. Dette innebærer å kontrollere om kommunen har etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser, og om disse rutinene er gode nok, og om de blir de fulgt. I dette ligger også å vurdere om kommunens eierinteresser utoves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Et sentralt element blir å vurdere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon dersom kommunestyret ønsker det. Da går man inn og ser på det som foregår inne i selskapet, og ikke bare på kommunens forvaltning av sine eierinteresser i selskapet.

Kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Rapporten om gjennomførte selskapskontroller legges fram for kommunestyret.

Etikk på dagsorden

I 2009 fikk kommunelovens formålsparagraf et tillegg om at loven skal legges til rette for en til-

«Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

litskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Høy etisk standard blir dermed et overordnet prinsipp for all kommunal virksomhet. Innbyggernes tillit til kommunens folkevalgte og de ansatte er en forutsetning for lokaldemokratiet. Offentlighet, innsyn og åpenhet utgjør viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati.

Når pressen har oppslag om korrupsjon, juks, kameraderi og inhabilitet i kommunens beslutningsprosesser, eller når folk opplever at noen skaffer seg goder og fordeler på bekostning av fellesskapet, er det ofte lett i ettertid å påpeke hva som gikk galt. Men det må være et mål for kommunene å utvikle en praksis som hindrer feiltrinn og sikrer korrekt handlemåte i situasjoner der de etiske grensene kan være uklare, eller der det mangler bevissthet om at en handling kan føre til mistillit. Her kan kontrollutvalget spille en viktig rolle, både ved å være kommunestyrets «vaktbikkje», men også gjennom å sørge for å sette etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid på dagsorden i forebyggende

hensikt og på den måten bidra til å sikre gode, etiske holdninger og handlinger både blant kommunens folkevalgte og de ansatte.

Hvordan fange opp de viktige sakene

Risiko- og vesentlighetsanalyser som ledd i en overordnet analyse, kan gi indikasjoner på avvik i kommunens virksomhet, men det er også viktig at kontrollutvalget har åpne ører for mer uformelle, men etterrettelige signaler. Disse kan komme gjennom oppslag i media, kontakter i det politiske miljøet, henvendelser fra publikum eller varsling fra kommunens egne ansatte. Det er viktig at kontrollutvalget ikke bare passivt baserer sin virksomhet på den informasjon som framkommer i saker som er til behandling. Kontrollutvalgets medlemmer bør hver og en ha øyne og ører åpne, aktivt stille kritiske spørsmål og legge til grunn en sunn skepsis. Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

Kontrollutvalget i et nøtteskall:

- Kontrollutvalget er kommunestyrets tilsyns- og kontrollorgan.
- Kontrollutvalget bidrar til en best mulig kommune som når sine mål, samtidig som regelverket etterleves og etiske hensyn ivaretas.
- Kontrollutvalget sørger for å være godt synlig i det politiske landskap.
- Kontrollutvalget er uavhengig og objektivt.
- Kontrollutvalget har et våkent og kritisk blikk.
- Kontrollutvalget er aktivt og tar egne initiativ.
- Kontrollutvalget gjennomfører de undersøkelser de måtte ønske.
- Kontrollutvalget har en vidtgående innsynsrett i kommunens saker.
- Kontrollutvalget har taushetsplikt.
- Kontrollutvalget har fokus på etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid.

Litteratur

- Bråthen, B., Frydenberg, B. og Rogndokken O. K. (2011): *Tilsyn og revisjon i kommunal sektor*. Oslo: Norges Kommunerevisorforbund
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* av 15. juni 2004
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.* av 15. juni 2004
- Kommunal- og regionaldepartementet (2011): *Kontrollutvalgsboken*. Rundskriv H-2254 B.
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)* av 25. september 1992
- Pollitt, C., Girre, X., Lonsdale J., Mul, R., Summa, H., Waerness, M (1999) *Performance or compliance?* Oxford University Press

39/15 Eventuelt

Arkivsak-dok. 15/00113-4
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Sande	02.12.2015	39/15

Forslag til vedtak:

Saken framlegges uten forslag til vedtak.